

Parijs en Berlijn warmen zich aan elkaars affectie

Dat de Franse president en de Duitse bondskanselier woensdag tussen een erewacht van de Frans-Duitse brigade doorliepen om samen een krans te leggen bij het graf van de onbekende soldaat onder de Arc de Triomphe in Parijs – het leek de gewoonste zaak van de wereld.

Toch had nooit eerder een Duitse regeringsleider in Parijs het einde van de Eerste Wereldoorlog herdacht. Die simpele ceremonie was een getuigenis van een nogal drastische ommekeer in de betrekkingen tussen beide landen. Inmiddels zijn die op een dusdanig niveau dat oud-minister Jack Lang openlijk speculeert over een gedeelde minister, die in beide regeringen zitting zou kunnen hebben.

Tweeënhalf jaar geleden, toen het presidentschap van Sarkozy begon, zag het er allemaal heel anders uit. In het fameuze boek *Dageraad, avond of nacht*, dat Yasmina Reza schreef over de voorbereiding van Sarkozy op de verkiezingen, noteerde ze uit zijn mond dat Berlijn niet tot zijn favoriete bestemmingen behoort. Bij publieke optredens zag je dat terug; er gaapte een wereld van verschil tussen de opgewonden Franse president met zijn dikke horloges en wapperende motoriek en de ingetogen, omzichtige bondskanselier. Ze maakten geen geheim van hun wederzijdse ergernissen.

Mede daarom zette Sarkozy in zijn eerste dienstjaar zwaar in op Engeland. Het was geen toeval dat hij Londen koos als de plek om Carla Bruni, de nieuwe mevrouw Sarkozy, aan de wereld te presenteren.

De economische crisis en de wankele positie van de Britse premier Brown zijn er debet aan dat Frankrijk en Duitsland toch weer in elkaars armen werden gedreven. Als het erop aankomt, voelt Frankrijk zich meer thuis bij het sociale on-

dernemen zoals dat in Duitsland wordt gepredikt, dan bij de vrije markt zonder hindernissen die Engeland heeft omarmd. Het aantreden van de zeer pro-Duitse staatssecretaris Bruno LeMaire (intussen bevorderd tot minister van Landbouw) versoepelde de betrekkingen. Voorafgaand aan grote internationale conferenties, zoals de G20 van Pittsburgh of straks de klimaatop van Kopenhagen, stemmen Parijs en Berlijn hun posities tegenwoordig op elkaar af. Alleen dan kunnen beide landen op wereldschaal nog genoeg gewicht in de schaal leggen.

En zo kan het gebeuren dat maandag op de Place de la Concorde in Parijs de val van De Muur werd herdacht in een

ceremonie met lichtbeelden en celloconcert, waar eerlijk gezegd het dominoritueel van Berlijn toch wat *Guinness-Book-of-Records*-achtig bij afstak.

De foto van hemzelf in 1989 bij de Berlijnse muur die Sarkozy op zijn Facebook-pagina liet zetten, moet in hetzelfde licht

worden gezien. 'Angela en ik, wij waren erbij 20 jaar geleden', dat is wat de Franse president wil laten weten. 'Wij hebben een band die ver teruggaat. Wij zagen de grote veranderingen aankomen.'

Lazare Ponticelli, de laatste *poilu* die in 1914-1918 vocht, stierf in 2008. Nu er geen Franse overlevenden van de loopgraven meer zijn, is de weg vrij om 11 november, dag van de herdenking van de wapenstilstand van 1918, een nieuwe invulling te geven. Het wordt de dag van de verzoening van beide volkeren aan weerszijden van de Rijn.

Het is een toenadering die ook internationaal gevolgen zal hebben. Want, zoals iedere Franse scholier desgevraagd braaf zal zeggen: 'Frankrijk en Duitsland, dat is de motor van Europa.'

Ariejan Korteweg

Sarkozy ontvangt Merkel.

Foto AFP